

GD-onderzoek: met DigiDerm bijna 30 procent minder nieuwe gevallen van de ziekte van Mortellaro

DigiDerm als alternatief voor formaline

Om de ziekte van Mortellaro te bestrijden, gebruiken veel veehouders formalinevoetbaden. Vanwege de gezondheidsrisico's is er echter behoefte aan alternatieven. GD en PTC+ voerden samen met Wageningen UR een veldproef uit met DigiDerm en zagen dat het middel de ziekte van Mortellaro niet zozeer geneest, maar wel dat het de kans op nieuwe gevallen reduceert.

tekst **Alice Booij**

De ziekte van Mortellaro, oftewel digitale dermatitis, bezorgt melkveehouders nogal eens hoofdbrekens. De besmettelijke, pijnlijke klauwaandoening zorgt voor flinke economische schade door een verminderde melkproductie en veel extra werk. Daarbij staan bij de veelvoorkomende ziekte van Mortellaro het dierwelzijn en het werkplezier van veehouders onder druk.

Voetbaden met formaline helpen bij het voorkomen van problemen met mortellaro, maar ze zijn schadelijk voor de ge-

zondheid. 'Veehouders willen graag van formaline af', weet klauwgezondheidspecialist bij de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) Menno Holzauer. Vandaar dat GD, Wageningen UR en PTC+ op zoek zijn naar alternatieven en een veldstudie deden met het middel DigiDerm.

Gescheiden voetbad

DigiDerm is een vloeibaar middel van gebufferde organische en anorganische zuren waarbij één liter gemengd wordt met 50 liter water en 1 kilo kopersulfaat. Ge-

Menno Holzauer: 'Veehouders willen van formaline af'

middeld heeft 10 procent van de Nederlandse koeien last van de ziekte van Mortellaro, het zogenaamde M2-stadium. Daarnaast heeft 10 procent van de koeien Mortellaro zonder dat ze daar pijnlijke gevolgen van ondervinden. Bij de familie Mogezoomp in Lochem werd de veldstudie uitgevoerd (zie kader). Voorafgaande aan de proef had 19 procent van de koeien mortellaro. Wekelijks gingen de koeien door een voetbad, meestal gevuld met formaline en kopersulfaat, maar het percentage koeien met

Gert Mogezoomp: 'Elke week één dag door het voetbad'

'Sinds we met de veldstudie hebben meegedaan, hebben we de ziekte van Mortellaro bij de koeien onder controle', vertelt Gert Mogezoomp uit Lochem, die ook na de proef DigiDerm in het voetbad is blijven gebruiken. 'De koeien gaan er nu één dag in de week doorheen.' Geen enkele koe gaat graag door een voetbad, weet de veehouder. 'Na een formalinevoetbad trekken ze met hun klauwen. DigiDerm prikt absoluut niet.' Vóór de studie kreeg Mogezoomp de klauwaandoening niet onder de duim. 'Uit nieuwsgierigheid deed ik mee. Bovendien heeft formaline zijn langste tijd gehad heeft, het is een bijtend en stinkend goedje.' De koeien van Mogezoomp hebben een

intensieve klauwbehandelingsperiode achter de rug. Ze werden elke maand gecontroleerd (in de klauwbekapbox) en gingen voor de proef vijf dagen per week door het voetbad. 'Het percentage mortellaro is gedaald van 19 naar 5 in juli 2010. Eigenlijk hebben er van de 110 koeien nog maar twee chronische klachten. Kleine plekjes zien we af en toe nog wel, maar echt "fotogenieke" grote mortellaroplekken zien we niet meer.' Daarbij is het aantal gevallen van stinkpoot teruggedrongen naar zo goed als nul. 'Een koe heeft meer last van mortellaro dan je in de gaten hebt', weet Mogezoomp. 'We hopen door DigiDerm consequent toe te passen dat het percentage

van mortellaro blijft zoals het nu is.' Overigens is DigiDerm in het gebruik wel duurder dan formaline. 'We zijn ongeveer 40 euro per week kwijt, maar een goede gezondheid van mens en dier is veel meer waard.'

In het onderzoek gingen de koeien door een gescheiden voetbad

mortellaro bleef hoog. In de veldstudie gingen de dieren gedurende vier maanden wekelijks door een links-rechts gescheiden voetbad. De linkervoor- en de linkerachterklauw gingen door een bad met DigiDerm; vijf dagen per week. De rechterpoten gingen door een 4 procent-formaline-oplossing (uitgaande van een 37 procenthandelsoplossing); één dag per twee weken.

'Bij zo'n nieuw product weet je vaak niet goed wat de optimale behandelingsduur is, dus we zijn in deze proef met vijf dagen per week aan de veilige kant gaan zitten', licht Holzauer toe. 'In de praktijk werken veehouders vaak met drie dagen in de week en dat lijkt ook goed te gaan. In een vervolgonderzoek kijken wat het beste effect heeft.'

Elke vier weken scoren

Bij de start van de studie en vervolgens elke vier weken zijn de klauwen gescoord op de aanwezigheid en de ernst van digi-

tale dermatitis. De ernstige plekken zijn daarbij met CTC-spray behandeld. Door een goede registratie kon er onderscheid gemaakt worden tussen persistente en nieuwe klauw infecties.

Het resultaat bij de 110 melkkoeien van maatschap Mogezoomp was opmerkelijk. Aan het einde van de vier maanden was het percentage ziekte van Mortellaro naar 16 gezakt, waarbij de verdeling zo was dat slechts drie dieren aan de linkerkant (de DigiDerm-kant) nog last hadden van mortellaro en veertien koeien aan de rechterkant (de formalinekant) nog waren besmet.

Het aantal genezen koeien was zowel links als rechts gelijk, echter aan de DigiDerm-kant bleek de kans op nieuwe infecties dus met 2,7 keer verminderd. Holzauer: 'Dat betekent bijna dertig procent minder nieuwe gevallen van de ziekte van Mortellaro bij gebruik van DigiDerm dan met het huidige standaardadvies van eens per twee weken

een formalinevoetbad', aldus Holzauer. Bij de analyse is ook naar stinkpoot gekeken. De kans op mortellaro is drie keer zo groot bij de aanwezigheid van stinkpoot. In de analyse was geen verschil te zien tussen DigiDerm en formaline wat betreft nieuwe gevallen van stinkpoot en de genezing ervan.

Zweden en Denemarken

De uitkomsten van de veldstudie komen overeen met de resultaten die in Zweden gevonden werden op een proefbedrijf. Hierbij werd DigiDerm vergeleken met water en bleek dat vooral het preventieve effect van DigiDerm significant beter is. In Denemarken werd met andere moderne desinfectiemiddelen op twaalf verschillende bedrijven getest, maar dat bleek geen enkel effect te hebben op de ziekte van Mortellaro. 'De behandelingsduur, het aantal dagen en de lengte van de proef waren daarvoor mogelijk te kort', licht Holzauer toe. |